

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

LA VOCE DEL MONTENEGRO

ГОДИНА I

БРОЈ I

ЦЕТИЊЕ

18 маја 1941. — XIX

Посјета Њ. В. Краља Императора Цетињу

Народ црногорски одушевљено акламира Суверена велике пријатељске Италије

ЦРНА ГОРА У НОВОЈ ЕВРОПИ

У 22 године рођања, штријелом од поносног народа црногорскога али не са умилном вичешеношћу, не са надом на остваривање, — није се никога утасила лука слободе у племенитим грудима синова Црне Горе.

И у част ове неколодељне вјерне народа црногорског у вацрскунџе, овај наш лист, који вичешено излази у Слободној Црној Гори, ослобођеној од војничкога бршаштине Италије, узима своје старо име из незаборавних времена славног краљевања Николе Петровића-Његоша.

„Глас Црногора“ има на мјеру да добринесе што штељничког, на свима вољима. Те везе су се у коначној форми учврстале још онда кад једна књешина црногорска, високих врлина, ба изаворна као сузруца „Уд“ из суверена Италије.

И ако далеко од свој родног мјеста, Краљича и Царица у новој домоваци, Јелена Савајна није никад заборавила Ц. Гору, иша је и доказала дјеловитија а особито скоро са обилним дјелом сиромашнија Црногорцама.

Крвна веза међу дивне славе владањем Династије: Саваја-Петровић, придонијела је разумијевању, симпатијама и пријатељству све прилијем између великог народа шалијанског и малог али херојског народа црногорског.

У Швабији идеалним приликама, војници нове фашистичке Италије, дошли су у Ц. Гору као ослободилаци, и пријемљени су саудом у земљи са одушевљењем и захвалношћу, јер између Италије и Црне Горе не постоје односи окупијаша и окупијаша, већ односи пријатељства пријатељству.

Послије мјесец дана по ослобођењу од стране херојских војника Италије, народ Црногорски преживио је јуче дан незаборавних одушевљења, поводом посјете Њ. В. Краља и Цара Виктора Емануела III.

Грађани Цетиња искитили су варош заставама, чак и најсиромашније кућице, како са шалијанским тако са црногорским.

Зидови су излијеђени плакатама у част Краља-Императора, Краљице Императорке, Дуче-а и побједоносног оружја Италије.

Дивно сунце обасјава долину Цетиња преливајући боје по околним брдима и обасјавају врх Ловћена покривеног снјегом.

Сви цетињани су се нашли на улицама, многи у народној ношњи.

Њ. В. Краљ који је кренуо из Скадра у прве часове јутра, стигао је у Подгорици у 7.30 дочекан одушевљеним поклицима народа који га је први поздравео у име Црне Горе.

Краљ са ситом одмах је продужио за Цетиње, где су га на улазу вароши чекали комесар Мацолони и командант дивизије „Месина“.

IL MONTENEGRO NELLA NUOVA EUROPA

In 22 anni di servaggio sopportato dal fiero popolo montenegrino non con pavida rassegnazione, ma con l'ansia indomita del riscatto, non fu mai spenta nel generoso petto degli abitanti della Montagna Nera la fiamma dell'indipendenza. L'oppressione serba non solo non riuscì a fiaccare lo spirito di questa gente generosa e guerriera, ma fu stimolo costante a scrollare il giogo avbitto. E' in omaggio a questa fede del popolo montenegrino nella sua liberazione che questo nostro giornale, il quale inizia le pubblicazioni nel Montenegro tornato indipendente per virtù dei soldati dell'Italia fascista, riprende il titolo già portato dal vecchio giornale di Cetigne, ai tempi non dimenticati del fausto Regno di Nicola Petrovic Njegus.

La „Voce del Montenegro“ intende contribuire validamente allo sviluppo sempre maggiore delle relazioni fra il nuovo Montenegro e l'Italia, in tutti i campi.

Tali relazioni furono strette in maniera definitiva allorché una principessa montenegrina di virtù eletissime fu scelta come sposa dal futuro Sovrano d'Italia, Elena Petrovic, divenuta Principessa Ereditaria e poi Regina di Italia, sebbe subito conquistarsi l'amore più grande di tutto il popolo italiano, amore che in oltre 40 anni è ingigantito al punto da diventare adorazione. Ma pur lontana dal suo paese

di nascita, Regina e Imperatrice nella sua nuova patria, Elena di Savoia non ha mai dimenticato il Montenegro e ne ha dato innumerevoli prove, più recente fra tutte il generoso dono di una cospicua somma in favore dei montenegrini poveri.

I vincoli di sangue fra le due gloriose Case regnanti del Savoia e dei Petrovic, hanno portato alla comprensione, alla simpatia, all'amizicia sempre più intima tra il grande popolo italiano e il piccolo ma eroico popolo montenegrino.

In tali condizioni ideali, i soldati vittoriosi della nuova Italia fascista sono giunti nel Montenegro come liberatori e sono stati accolti dappertutto nel paese, con entusiasmo e gratitudine. Poiché fra Italia e Montenegro non esiste il rapporto solito fra paese occupante e paese occupato ma vige la relazione da amico ad amico.

Fin dai primi giorni della sua attività in questo paese, l'autorità italiana ha dimostrato di non esser qui per dominare, ma per risolvere il Montenegro dalle miserie, per avviarlo alla prosperità e a un proficuo lavoro.

(Наславак на 3-ој слици)

ПОСЈЕТА Њ. В. КРАЉА ИМПЕРАТОРА ЦЕТИЊУ

Народ црногорски одушевљено поздравља Суверена велике пријатељске Италије

Принц Умберто Савојски, престононаследник Италије (Наставак са 1-не стране)

Краљ слуша говор затим се топло руке са министром Поповићем.

Пошто се задржао са присутнима у разговору питајући за њихове породице и прилике, Суверен дуго разговара на талијански са метрополитом Јоакимом, кога пита гдје је рођен и гдје је научио да говори тако добро талијански. Затим Краљ праћен од Њ. Е. Г. Мацолонија посјећује Краљевски Двор. — Зауствања се у оружници и најљубљиво посматра славни барјак са Вучјег Дола из 1878 и сједио са којег је Велики Краљ повео своје Црногорце у битци против Турака.

Пошто је прегледао салу униформа, краљ се пене на први спрат најљубљиво прегледајући све сале а особито салу са великим уљаним портретима Његових Родитеља Краља Умберта и Краљице Маргарите. Са нарочитим узбуђењем Краљ још једанпут види славну собу Краљице Императрице, када је била још Принцеза црногорска. Краљ прегледа старе слике краљева, кралица, принчева свију дворова Европе и показује наслијан једну своју из Москве од 1896, послије на дар Краљици Јелени онда, Његовој вјерници.

Краљ излази из Двора и прима громогласни поздрав „Црних кошуша“ постројених на тргу, уз искудана пожеве. Затим прегледа велики релеф Црне Горе па иде у манастир св. Петра гдје га чека митрополит са целокупним свештенством у свечаним златним одорама.

Док звона са Старе Табље; манастира и свију цркава бруја весело, Краљ улази у Светињу и краља се гробу В. Војводе Мирка на који полаже свој црвени ружа.

По свршетку боје службе Краљ поново пролази уљанима Цетиња свауда дочекал друштвеним овацијама. Затим напушта Цетиње праћен од народа све до резиденције Комесара.

Још један пут погледао куће, улице, народ и Цетиње којег је. Он вазда волио али које овог пута остаје неаборавно у Његовом великом сру Краља и Човјека.

Цивилни комесар упутио је следеће даше:

Г. Генералу првом ађутанту Њ. К. Величакста — Грјану. — „Повоси народ Црн-Брада жели да је поновно Кр. Величакста израз благодарности и узбуђењем одушевљења.“

Захваљујући Вам бити ако будите тумач тих осјећаја којима придружујем осјећаје вјерности и оданости моје и особа комесаријата.

Мацолони

Цивилни Комесар за гробу Великог Војводе Мирка

Грађанство Цетиња веома је дирнуто најчом Г. Комесара Њ. Ек. Мацолонија који се жели поклонити гробу Великог Војводе Мирка, оца пок. Краља Николе и деда Краљице и Царице Јелене.

Њ. Е. Мацолони пошао је у манастир гдје се налазе гробови причнева куће Петровић-Његош док је једна чета 94-ог пјешадије са музиком одавала пошаст.

Комесар Италијанске Владе дочекал је од г. Министра Ј. Поповића и од најугледнијих личности црногорских, док га је у манастиру дочекао Митрополит Јоаким.

Два италијанска војника положили су на гроб Великог Војводе Мирка вијенац од ружа украшен бојама Италије са натписом — Цивилни Комесар за Црну Гору — па је Митрополит уз асистенцију свештенства, отслушко заупокојну молитву. На крају се Митрополит топло захватио у име народа црногорског за завршени чин поштовања на гробу једног од највећих причнева куће Петровића-Његош.

Цивилне власти Цетиња, као и највјерније црногорске личности замолиле су Њ. Е. Мацолонија да буде тумач код Талијанске Владе жељама свију Црногораца да би се на Цетиње пренијели посрпнтни остаци неумрлог Краља Николе и Краљице Милене. Њ. Е. Мацолони обеао је своје интересовање.

Војне операције талијанских оружаних сила

Извјештај бр. 340 — 12 маја Главни стан Оружане Силе саопштава:

Наше бомбардерске јединице нападе су непријатељску поморску формацију у западном Средоземном Мору.

Два крсташа су тешко погођена. Један непријатељски авион је оборен.

За вријеме једног ваздушног напада на Малту, авиони К. А. Т. запалили су један хидроавион типа „Сундербанд“.

Спашен је један наш авион, који је јављен као изгубљен, за вријеме поморско-ваздушне битке, како је саопштено у извјештају бр. 338.

У сјеверној Африци продужује се са успјехом акције талијанско-њемачке у зони Солума.

У Јерејском Мору, наши одреди су се искрчили на острва Теза, Сифно, Серифо и Мило, завршујући тако освајање групе Циклада.

У источној Африци осјетна активност артиљерије у сектору Алафи. У осталим секторима догађаји без важности.

Непријатељски авиони напали су ваздушну базу у Катини; мало штете и мало жртава.

Извјештај бр. 341 — 13 маја Главни стан Оружане Силе саопштава:

У сјеверној Африци активност артиљерије у сектору Тобрука Једанаестог непријатеља је покушао да бомбардује поморским снагама Бенгаса.

Одлучном интервенцијом обалских батерија и бомбардера њемачких, принуђила је непријатељске поморске снаге да се повлаче, три јединице су погођене бомбама великог калибра.

У источној Африци непријатељ је напао јаким снагама сектор Амба Алаги, али је свуда био одмах одбијен.

Ваздни Бурђев-дана прослављен први пут послије 22 године на Цетиње

Приликом славе Бурђев-дана, савановишњом Цетиња је вјерностављено црнорочица св аднашњим задом-вјетлом и дубоком вијештошом.

Прослава која је за читавих 22 године била забрањена од србијанских вјешторочка, узела је величанствен карактер.

Црквена церемонија, шако драга свијема црнорочица, узела је узданица вјештошких карактера и претворила се у вјештошких манифестацију, због ослобођења од србијанске шпанције и Геордарске хегемоније, захваљујући војвођеноштом италијанском оружју и фашистичкој Италији.

Становишњом Цетиња је било испуњено како Манасијер Шако и Петрујев Се. Пејтра као и околину.

Цивилни Комесар Ив. Владе Њ. Е. Мацолони, желио је да присуствује церемонији и дошао је у вјештошким Генерала Туђица командантима дивизије Месине — свих функционера Комесаријата и великог броја официра. Послијед свечане литургије Митрополит Јоаким је одржао молебнице за уједној души умрлих кнежева и чланова куће Петровић-Његош.

Када је Комесар Њ. Е. Мацолони напустио Манасијер народ је шировазирао Шовле овације уз ишклике: — Живјела Италија — Живу Дуће Живјела италијанска војска ослободила Црне Горе. Њ. Е. Мацолони је одговорио кличују Црну Гору слободом и желију јој сваку срећу и напредак.

Бенито Мусолини Дуће фашизма

Извјештај бр. 342—14 маја Главни стан Оружане Силе саопштава:

Источно од Албаније продужује се заузимање терена и наше јединице су запосјеле Пећ, Призрен, Тетово, Гостивар и Кичево.

У Грчкој је завршена окупација Елиад. Актаријације и Етолије достигавши Мисолонију и Лепанто у патрском заливу.

У ноћи дванаестог, формације командера К.А.Т. напали су са видним успјехом важне објекте Малте.

У Тиренијану живе акције предних елемената Талијанско-Њемачких код Солума и Тобрука.

Ваздушне формације талијанске и њемачке, у наврсте су бомбардовале базе у Тобруку.

Једна торњарка је погођена, а запалени су депозити муниције и течног горива.

У источној Африци наше трупе надхитне херојским пријемом тб. Кр. В. Војводе од Аомте, поред свих тешкоћа настављају одбрану.

Универзитет у Бари понудио је школовање младина црногорцима

Ректор Универзитета „Мусолини“ из Бариа упутио је Цињ. Комесару следећу писму:

Административни савет Универзитета у Бари-у у наредној седници, четирију ослобођене златнодошних јуначких Црних Брада, рјешило је да се успоставе фонд од 4.000 лира годишње у корист школовања младих црногорца.

Стављајући Вам горње на знање, молим Вас да имате у виду, да су Вам све најбоље снаге овај Атенеа на расположење за сваки покушај културно научни напредка напредку Црне Горе и унапређењу духовних веза у простору талијанске Империје.

Ректор Тоски Комесар Њ. Е. Мацолони овако је одговорио:

У име црногорског народа поносног због добијене слободе свјетског побједоносног оружја фашистичке Италије, најпошће се захваљујући славном Атенеу у Бари-у за дарекнују понуду која је прихваћена са одушевљењем.

Везе културне и духовне са тим ће се поново успоставити између два јадранска народа, отпочињући нову епопеју пријатељства и напретка.

Комесар Мацолони Цињилин Комесар са својом заложибом, објешаја да ондама да фонду за школовање младих црногораца заслужних за њихову храбру ушварују у Италији.

ОБИЛАЗАК ЦИВИЛНОГ КОМЕСАРА РАЗНИХ МЈЕСТА У ЦРНОЈ ГОРИ

Њ. Екселенца г. Мацолини прошлих дана, посетио је неколико мјеста у Црној Гори, како би стекао праву слику о потребама народа у Цр. Гори те да би успоставио ужу везу са локалним властима, с намером да се одмах реорганизују све службе.

У Котору и околини г. Цивилни Комесар Италијанске Владе, задржао се са мјесним виђеним црногорским личностима и расправљао о разним проблемима те наредио да се најбитније обезбједи снабдијевање народа храном. Поводом тога фашистичка Влада већ је одобрила знатне количине жита и живечких намирница.

Црногорске мјесне власти Котора захвалиле су Његовој Екселенцији г. Мацолинију због благодетног заступања Фашистичке Владе, чија обилна дарежљивост излази у сусрет потребама народа црногорског и истодобно изравиле су своје задовољство да се налазе под заштитом Италије.

У Будви изненадни долазак Италијанског Комесара Екселенције Мацолинија изазвао је живо одушељење.

Његова Екселенца Мацолини стигао је послјије подне, у пратњи функционера комесаријата, дочекан од Команданта италијанских трупа и од свих мјесних цивилних и вјерских власти, док је народ мале јадранске варошице испуљен на главном тргу, живо акламирајући Италији, Краљу и Цару, Краљичи и Царици Јелени и Дуђе-у. Овације су трајале непрестано све док је Њ. Екселенца Ма-

цолини пролазио улицама.

Претставник Италије је посетио православну цркву као и католичку и задржао се у љубавном разговору са многобројним грађанима, а особито са сиромашним рибарима и радницима о којим се потребна веома интересовао.

Будванска дјеца приједана дуж свију улица клицала су срдечно Италији ослободитељици поздрављајући римским поздравом.

Симпатичне, одушевљене и невинне овације младежи убудиле су Његову Екселенцију, који се задржао у разговору са дјецом.

Затим је извршен пријем којим је приликом Њ. Е. Г. Мацолини дао упуства локалним властима за даљи рад.

Претјседник будванске општине као и друге личности, на италијанском језику изразили су Њ. Е. Г. Мацолинију са дирљивим ријечима њихово задовољство да су ослободени од србијанске окупације, захваљујући побједоносном оружју Италије, којој је Будва била вазада везана још од славне епохе Млетачке Републике.

Претјседник општине је даровао Њ. Е. Г. Мацолинију сноп наранџиних цвијетова узабраних са поморанџа које су из Сицилије пресађене у Будви.

Њ. Е. Г. Мацолини подарио је навјесну суму новца да се раздјели као помоћ најпотребнијим.

Даље је Њ. Е. Г. Мацолини посетио краљевску вилу у близини Будве.

Влада италијанска, брине се да обезбједи исхрану становништва Цр. Горе

Послије пораза србијанских трупа и послјије бјегства истих из Цр. Горе — народ је остао скоро без икаквих животних намирница. Цивилни Комесар тал. Владе чим је стигао на Цетиње, прва му је брига била да ријешни проблем набавке жив. намирница јер је народ остављен у положају тешке немаштине.

И стварно од првих дана талијанске окупације Њ. Е. Мацолини уз сарадњу војних талијанских власти обезбједио је снабдијевање Цетиња и других центара у Ц. Г. подијеливши приличне количине брашна. Сада Дознајемо да је „Eute Industrie Attivita Agrarie“ који је под директном надлежношћу Владе талијанске, отпочео са методичним снабдијевањем разних животних намирница потребних за цијелу Цр. Гору.

Дана 12. о. мј. стигао је у Зеленику пароброд „Еврика“ и искрцао је приличан товар пшенице, брашна, ориза, шећера, паште и т. д. Ови артикли у

висини од 12 хиљада и 500 квинтала, стављени су одмах на расположење.

Роба је упућена жељезницом за Никшић, а из Котора теретним колима на Цетиње, Будву и Херцег Нови: Међутим срезови ишавнички, данијелградски, бјелопављички и колашински, биће снабдијежени из магазина Никшића и Подгорице, а срезови барски и вирпазарски снабдијеваће се моторним жељезначама преко Бара као и из централних магазина из Подгорице.

На тај начин становници Цр. Горе, захваљујући помоћи талијанске Владе обезбјеђени су прехраном.

Шефови цивилних и административних установа поздрављају Цивилног Комесара приликом Дана Војске и Царства

Приликом прославе — Дана Војске и Царства — 9 маја, сви шефови разних грађанских и административних установа, посетили су цивилног Комесара Талијанске Владе и имао своје и народа Црногорског највишиг искрене честитања и захвалност ослободилац Италији.

КРАЉИЦА И ЦАРИЦА ЈЕЛЕНА ДАРИВА 250.000 ЛИРА СИРОМАШНИМ ЦРНОГОРЦИМА

Приликом посјете Њер. Вел. Краља и Цара, Албанији, цивилни Комесар Италијанске Владе за Црну Гору, путовао је у Тирану где је примљен у дугу аудијенцију код Њ. Е. Грофа Галеаца ћана министра спољних послова.

Пред повратак на Цетиње Њ. Е. Мацолини био је примљен у нарочитој аудијенцији од Њ. В. Краља Императора који му је дао суму од 250.000 лира

као дар Њ. В. Краљице Императорке Јелене за сиромашне у Црној Гори. Грађанство Цетиња и осталих мјеста примила је овај Краљевски дар са највећом захвалношћу.

Највиђеније личности Цетиња упутиле су Великој Владарки која се родила у овој земљи јаким и племенитих ратника, депешу захвалности и оданости.

Депеша захвалности Народа Црне Горе Њ. В. Краљици Јелени

Садржај депеше захвалности који је послат Њ. В. Краљици Јелени:

Њ. В. Краљици Императорки Рима

Народ Црногорски примио је са одушевљеном захвалношћу даржељиви чин са којим је Краљица Италије ослободилац, Кћи предата ове поно-

сне земље и поштомка јуначке династије Петровић - Његови, хитјела даћи нови знак Своје привржености земљи која се поноси да ју је родила.

Комесар Мацолини Мариа Радоњић Златана Јовићевић Милка Мартиновић Јово Поповић Михаило Ивановић Секула Дрљевић Петар Пламенац Душан Вучинић Симо Мартиновић

Депеша коју су аргентински Црногорци упутили министру г. Мацолини

Буенос Аерес 4-V-1941

Удружење Црногораца, настањених у Аргентини упутило је Министру Мацолинију Високом Комесару за Црну Гору следећу депешу:

Национална организација за слободу Црне Горе, сретна због Вашег наименовања за Високог Комесара непобједиве Црне Горе, поздравља у Вас еквадристу Нове Италије, чврстог браниоца наше ствари.

Ваше присуство на Цетињу бити ће од утјехе Народу нашем превареном од назови браће београдске, а за нас ће бити нови доуха некапогрјешивости Дуђе-а, Нека Бог благослови Вашу мисију.

Бујовић секретар

Депеша ваздушних саобраћај Водгорица-Италија

На зваучиљама Њ. Е. Мацолинија цивилног Комесара, изазад неколико дана успостављена је ваздушна веза, Подгорица—Скадар—Тирана, која има везе са ваздушним линијама за Италију.

Читајте и ширите

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

NACIONALNA
BIBLIOTEKA
GORE ĐURĐE
CRNOJEVIĆ

ИЗЛАЗИ СВАКЕ НЕДЕЉЕ